

9.4.2024

MIETINTÖ

Andris Ameriksin koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä
(2023/2090(IMM))

Oikeudellisten asioiden valiokunta

Esittelijä: Gilles Lebreton

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS.....	3
LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA.....	6
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA.....	7

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS

Andris Ameriksin koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä (2023/2090(IMM))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 24. toukokuuta 2023 päivätyn ja Latvian tasavallan valtakunnansyyttäjän samana päivänä toimittaman, Andris Ameriksin koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön, jonka Riian syyttäjänviraston rikosoikeusosaston korruptiontorjunnan koordinoitiosaston syyttäjä on esittänyt Latvian tasavallassa vireille pantavan rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä ja josta ilmoitettiin täysistunnossa 14. kesäkuuta 2023,
 - on kuullut Nils Ušakovsia, Andris Ameriksin puolesta, työjärjestyksen 9 artiklan 6 kohdan mukaisesti,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 olevan 8 ja 9 artiklan sekä Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä välittömillä vaaleilla 20. syyskuuta 1976 annetun säädöksen 6 artiklan 2 kohdan,
 - ottaa huomioon Latvian perustuslain 29 ja 30 §:n,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen 21. lokakuuta 2008, 19. maaliskuuta 2010, 6. syyskuuta 2011, 17. tammikuuta 2013 ja 19. joulukuuta 2019 antamat tuomiot¹,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan ja 9 artiklan,
 - ottaa huomioon oikeudellisten asioiden valiokunnan mietinnön (A9-0169/2024),
- A. ottaa huomioon, että Riian syyttäjänviraston rikosoikeusosaston korruptiontorjunnan koordinoitiosaston syyttäjä pyysi latvialaisen Euroopan parlamentin jäsenen Andris Ameriksin koskemattomuuden pidättämistä Latvian rikoslain 320 §:n 4 momentin mukaisesti rikosoikeudellisen menettelyn vireille panemiseksi häntä vastaan sen vuoksi, että häntä epäillään rikoksesta, jossa on kyse lahjuksen ottamisesta ennen kolmannen osapuolen edun mukaista laitonta tekoa ja virka-aseman väärinkäytännistä;
- B. ottaa huomioon, että väitetysti Andris Ameriks olisi 22. heinäkuuta 2017 ja 17. syyskuuta 2017 välisenä aikana Riian apulaiskaupunginjohtajana toimiessaan eli tehtävää virkavastuulla hoitaessaan muun muassa vaatinut minibussikuljetusyhtiön välilliseltä omistajalta lahjusta, joka vastaa 50:tä prosenttia rahamäärästä, jotka kyseinen yhtiö sai Riian kaupungilta sellaisten matkustajien kuljettamisesta, joilla olisi ollut oikeus alennuksiin kuljetusmaksuista;

¹ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 21.10.2008, Marra v. De Gregorio ja Clemente, C-200/07 ja C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579, unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 19.3.2010, Gollnisch v. parlamentti, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102, unionin tuomioistuimen tuomio 6.9.2011, Patriciello, C-163/10, ECLI: EU:C:2011:543, unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 17.1.2013, Gollnisch v. parlamentti, T-346/11 ja T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23 sekä unionin tuomioistuimen tuomio 19.12.2019, Junqueras Vies, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

- C. ottaa huomioon, että Andris Ameriks valittiin Euroopan parlamenttiin toukokuussa 2019 pidetyissä Euroopan parlamentin vaaleissa;
- D. toteaa, että epäilty rikkomus ei liity Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 olevassa 8 artiklassa tarkoitettuihin, Andris Ameriksin tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiin mielipiteisiin tai äänestyksiin;
- E. ottaa huomioon, että Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 olevassa 9 artiklassa määrätään, että Euroopan parlamentin jäsenillä on oman valtionsa alueella kansanedustajille myönnetty koskemattomuus;
- F. ottaa huomioon, että Latvian perustuslain 29 ja 30 §:ssä säädetään seuraavaa:
- ”29 §
- Saeiman jäseniä ei saa pidättää, heidän tiloissaan ei saa toteuttaa etsintää eikä heidän henkilökohtaista vapauttaan saa rajoittaa millään tavoin ilman Saeiman suostumusta.
(...)
- 30 §
- Saeiman jäseniä vastaan ei saa aloittaa syytetoimia eikä heille saa määrätä hallinnollisia seuraamuksia ilman Saeiman suostumusta.”;
- G. ottaa huomioon, että parlamenttia ei voida rinnastaa tuomioistuimeen eikä parlamentin jäsentä voida pitää koskemattomuuden pidättämistä koskevassa menettelyssä ”syytettynä”²;
- H. ottaa huomioon, että parlamentaarisen koskemattomuuden tarkoituksena on suojella parlamenttia ja sen jäseniä oikeudenkäynneiltä, jotka liittyvät toimintaan, jota harjoitetaan hoidettaessa parlamentin jäsenten tehtäviä ja jota ei voida erottaa kyseisistä tehtävistä;
- I. ottaa huomioon, että tutkinnassa ei ole voitu varmuudella määrittää, missä ja milloin väitetty rikos olisi tapahtunut;
- J. ottaa huomioon, että teko, josta Andris Ameriksia syytetään, tapahtui väitetysti vuonna 2017 ja että Latvian tasavallan valtakunnansyyttäjä toimitti koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön vasta 23. toukokuuta 2023; toteaa, että tällaiselle viiveelle ennen toimiin ryhtymistä ei ole annettu vakuuttavaa perustetta;
- K. ottaa huomioon, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan parlamentilla on ”laaja harkintavalta sen osalta, minkä suuntaisen päätöksen se aikoo tehdä koskemattomuuden pidättämistä (...) koskevan pyynnön johdosta, koska tällainen päätös on luonteeltaan poliittinen”³;
- L. ottaa huomioon, että näiden konkreettisten seikkojen johdonmukaisuus herättää vakavan epäilyn mahdollisesta aikomuksesta aiheuttaa vahinkoa Andris Ameriksin poliittiselle

² Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 30.4.2019, Briois v. parlamentti, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

³ Unionin tuomioistuimen tuomio 17.1.2013, Gollnisch, T-346/11 ja T-347/11, ECLI:EU:C:2013:23, 59 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö.

toiminnalle ja erityisesti hänen toiminnalleen Euroopan parlamentin jäsenenä; ottaa huomioon, että kyseisen tapauksen yhteydessä toimitettujen tietojen ja selvitysten perusteella, myös ottaen huomioon Latvian tasavallan apulaissyöttäjän antamat vastaukset hänen kanssaan käydyssä keskustelussa, menettelyä leimaavat epäselvyydet seikoista, joihin koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö perustuu, ja vakavat epäilyt, myös koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön taustalla vaikuttavista motiiveista;

- M. ottaa huomioon, että näin ollen voidaan olettaa kyseessä olevan *fumus persecutionis* -tapaus, toisin sanoen olemassa on ”konkreettisia todisteita”⁴, jonka mukaan kyseinen kanne on pantu vireille Andris Ameriksin poliittisen toiminnan eli muun muassa hänen Euroopan parlamentin jäsenenä harjoittamansa toiminnan vahingoittamiseksi;
1. päättää säilyttää Andris Ameriksin koskemattomuuden;
 2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen sekä asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön viipymättä Latvian tasavallan toimivaltaiselle viranomaiselle ja Andris Ameriksille.

⁴ Unionin tuomioistuimen tuomio 17.9.2020, Troszczynski, C-12/19, ECLI:EU:C:2020:725, 26 kohta.

**LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT,
JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA**

Esittelijä ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	8.4.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 14 -: 1 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Gunnar Beck, Ibán García Del Blanco, Virginie Joron, Sergey Lagodinsky, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Karen Melchior, Sabrina Pignedoli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Guy Lavocat, Antonius Manders, Nacho Sánchez Amor